

ЕКОНОМІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економічна аналітика
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна(денна)
Рік підготовки, семестр	3-й курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити/ 120 годин (лекції: 18 год, практичні: 36 год, СРС: 66 год) 1 лекція (2 години) 1 раз на два тижні; 1 практичне заняття (2 години) 1 раз на тиждень
Семестровий контроль/ контрольні заходи	залік, модульна контрольна робота
Розклад занять	Згідно розкладу: http://roz.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Обелець Тетяна Володимирівна доцент кафедри економічної кібернетики, кандидат економічних наук контактні дані: робочий кабінет (сайт): Посилання на робочий кабінет на сайті кафедри http://ecosyber.fmm.kpi.ua e-mail: obelectv@ukr.net Telegram: 0661784099 Практичні заняття: Обелець Тетяна Володимирівна доцент кафедри економічної кібернетики, кандидат економічних наук, контактні дані: робочий кабінет (сайт): Посилання на робочий кабінет на сайті кафедри e-mail: obelectv@ukr.net Telegram: 06617840999
Розміщення курсу	Платформа дистанційного навчання «Сікорський»: https://classroom.google.com/c/NzEzMDg5NjE4MTc0?cjc АС «Електронний Кампус» https://campus.kpi.ua Електронний архів наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ELAKPI): https://ela.kpi.ua

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Знання дисципліни дає можливість аналізувати та порівнювати різні економічні системи та розуміти їх організації, функціонування та ефективності як у теорії, так і на практиці. Надає знання з розроблення та функціонування ринкових і неринкових економічних інститутів, які формують стимули та координують рішення економічних суб'єктів. Дає можливість оцінювати вплив альтернативних економічних організацій на ефективність і справедливість. Також дає можливість обговорення методології науки, її переваги та обмеження, виклики, з якими вона стикається, ідеї. Дає розуміння механізмів розподілу ресурсів та ціноутворення, інститутів державної політики, організації праці та трудових відносин, міжнародної торгівлі та фінансів, розподіл доходів. Дає розуміння еволюції та філософських основ різних економічних систем. Дозволяє усвідомити повну та компакту соціально-економічну панорами еволюції людства на відміну від традиційних історичних досліджень. Дає можливість визначення факторів, що спонукають до появи, трансформації, досягнення процвітання, зупинки й розвитку систем. Дає можливість усвідомлення процесу функціонування систем, які з їхніх інституцій слід віднести до фундаментальних – складних чи не трансформованих взагалі, а які з них не настільки стабільні, а отже, легко змінюються. Надає можливість пізнання основних макроекономічних дебат минулого століття та дебат про державу проти приватного сектору, а також порівняння інституційних структур та економічних показників у вибраних країнах.

Метою дисципліни є формування знань про теорії та практики дослідження економічних систем і їх аналіз, а також їх вплив на економічні процеси та функціонування економічних систем в умовах поглиблення глобалізаційних процесів.

Предметом дисципліни є теоретико-методичні та організаційно-економічні аспекти формування і розвитку економічних систем.

Програма дисципліни спрямована на розвиток **компетентностей**, зокрема:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;
- здатність до розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави;
- здатність розробляти оптимальну систему типологізації розвинених ринкових соціально-економічних систем;
- здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми.

Завдання курсу реалізуються через досягнення таких **результатів навчання**:

- розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем;
- пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;
- досліджувати основні варіанти розвинених ринкових соціально-економічних систем та використовувати критерії типологізації при аналізі особливостей функціонування ринкових економік;
- вміти репрезентувати характер визначальних тенденцій і закономірностей щодо організації, функціонування національних моделей економічних систем та аналізувати притаманну їм динаміку найважливіших соціально-економічних процесів.

М'які навички (**Soft skills**): навички критичного мислення, вміння працювати з інформацією, навички саморозвитку, аналітичного бачення.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити: загальні знання економічної теорії, галузевої економіки, мікро- та макроекономічного аналізу.

Постреквізити: практика, написання кваліфікаційної роботи.

3. Зміст навчальної дисципліни

Перелік тем навчальної дисципліни:

Тема 1. Предмет і метод економічної компаративістики

Тема 2. Критерії порівняння економічних систем та їх типологізація

Тема 3. Параметри порівняння економічних систем: традиційні та новітні підходи

Тема 4. Основні моделі розвинутих ринкових (змішаних) економічних систем

Тема 5. Вплив світових інтеграційних процесів на якісні характеристики економічних систем

Тема 6. Глобалізаційний контекст порівняльного аналізу сучасних економічних систем

Тема 7. Формування та розвиток економічної системи України у контексті порівняльного аналізу економічних систем

Тема 8. Специфіка перебігу господарського життя в нинішніх умовах глобальних трансформацій

Тема 9. Особливості розвинутих ринкових систем та їх місце у світовому господарстві

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Благун І.С., Кічор В.П., Селюченко Н.Є. Економічне прогнозування: теоретичні та прикладні аспекти: підручник / за ред. В.П. Кічора. Львів: Растр-7, 2020. 290 с.
2. Лісовий А. В. Стратегічний аналіз: навчальний посібник. Ірпінь : УДФСУ, 2021. 234 с.
3. Шевчик Б.М. Сучасні економічні теорії : навчальний посібник / Б.М. Шевчик ; за редакцією Г.І. Башнянина. Львів: Видавництво «Новий Світ-2000», 2021. 212 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000637173&local_base=KPI01
4. Сучасні економічні теорії: навчальний посібник / Г.П. Пасемко, Г.Є. Беседіна, Л.Г. Бага, О.В. Чаговець. Харків: ХНАУ, 2020. 169 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/16320/1/Suchasni_ekonomichni_teorii.pdf
5. Управління державним сектором економіки : навчальний посібник / Є. Г. Карташов, І. О. Драган, Н. В. Дацій, О. В. Чумак, А. В. Антонов, І. І. Туболець, В. В. Іванюта, О. В. Алейнікова; за заг. ред. професора Є. Г. Карташова. Київ : Освіта України, 2021. 330 с.

Додаткова література

6. Корогодова О.О. Державне регулювання економіки [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / Корогодова О. О., Глущенко Я. І., Черненко Н. О. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 67 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48660/1/Korohodova_Hlushchenko.pdf
7. Молнар О. С. Політична економія : посібник / Олександр Молнар, Олексій Гетманенко Ю. К. Ужгород : РІК-У, 2020. 126 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000616643&local_base=KPI01
8. Решетило В. П. Теорія і методологія сучасної економічної науки : конспект лекцій (для аспірантів денної і вечірньої форм навчання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 – Економіка) / В. П. Решетило, І. А. Островський ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 143 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi67/0049532.pdf>

9. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник у 2 кн. / за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. 4-те видання, виправлене та доповнене. Л. : Апріорі. Кн. 1: Вступ до макроекономіки. Макроекономіка. 2020. 648 с.
10. Політична економія : навчальний посібник / Г.І. Башнянин, Є.С. Шевчук, Г.Я. Аніловська, О.Р. Завялова [та 37 інших] ; за редакцією Г.І. Башнянина, Є.С. Шевчук. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 479 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000618018&local_base=KPI01
11. Світова економіка : навчальний посібник = World Economics : training manual / В.М. Фомішина, Н.М. Антофій, В.Г. Грановська, В.М. Крикунова [та 9 інших]. Одеса : Олді-Плюс, 2021. 611 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000634488&local_base=KPI01

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України: офіційний вебсайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>;
2. Національного Інституту стратегічних досліджень: офіційний вебсайт. URL: <http://www.niss.gov.ua>;
3. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL: www.ukrstat.gov.ua ;
4. Європейська служба статистики : офіційний вебсайт. URL: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
5. Всесвітня рада бізнесу зі сталого розвитку: офіційний вебсайт. URL: <http://www.globalcompact.org/15/>;
6. Статистична звітність емітентів України: офіційний вебсайт. URL: www.smida.gov.ua/db/emitent;
7. Україна ділова: офіційний вебсайт. URL: <http://www.inf.kiev.ua>;
8. Електронний формат наукових журналів: офіційний вебсайт. URL: <http://www.search.global.epnet.com>;
9. Ю-контрол: офіційний вебсайт. URL: <https://youcontrol.com.ua/>.

Навчальний контент

5.Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання:

Методи організації навчання: лекції; практичні заняття; консультації; самостійна робота.

Загальні методи навчання: метод проблемного викладу, метод проблемно-пошукового викладення.

Спеціальні методи навчання: розрахунково-аналітичні завдання, метод аналізу конкретних ситуацій; командна робота, семінари-дискусії.

Елементи і прийоми: презентації; навчання через аргументацію.

Метод дистанційного навчання – для інтерактивної взаємодії здобувачів та викладачів в синхронному (Zoom) та асинхронному (Google Workspace) режимі.

Форми та методи оцінювання:

Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: модульну контрольну роботу; розрахунково-аналітичні завдання, опитування, написання аналітичних доповідей.

Календарний контроль: перша та друга атестація.

Семестровий контроль – залік.

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 18 годин лекційних (Л) один раз на два тижні та 36 годин практичних занять (П) один раз на тиждень, модульний контроль.

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Тиж- день нав- чання	Розподіл і годин			Назви розділів, тем	Зміст занять та самостійної роботи здобувачів	Контрольні заходи
	Л	П	С Р			
1	2	3	4	5	6	7
1-2	2	4	6	<p>Тема 1.</p> <p><i>Предмет і метод економічної компарати вістики</i></p>	<p>Л1. Поняття «національна економіка». Критерії класифікації національних економік. Саморегулюючі й культурно-регульовані економічні системи. Докапіталістичні, капіталістичні, соціалістичні економічні системи. Доіндустріальні, індустріальні й постіндустріальні економічні системи. Традиційні й нетрадиційні економічні системи. Багатоукладна економіка.</p> <p>П1. Вступ. Основні вимоги в ході вивчення дисципліни, система оцінки успішності студентів, проведення аудиторних занять.</p> <p>Підходи до визначення традиційних та нетрадиційних економічних систем.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 1</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 1 та аналітичних доповіді на тему «Інформаційне забезпечення порівняльного аналізу соціально-економічних систем», виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 1</p> <p>П2. Вибору методів порівняльного аналізу.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 1 та презентація аналітичної доповіді за темою 1</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 1, виконання розрахунково -аналітичних завдань за темою 1.</p>	<p>Опитування, оцінювання аналітичної доповіді, оцінювання виконання розрахунково-аналітичних завдань.</p>
3-4	2	4	6	<p>Тема 2.</p> <p><i>Критерії порівняння економічних систем та їх типологізація</i></p>	<p>Л.2 Критерії типологізації ринкових економік. Основні варіанти розвинених ринкових соціально-економічних систем.</p> <p>Ліберальна (Англо-саксонська модель); азіатська (Східно-азіатська); модель соціального ринкового господарства (Рейнско-Альпійська модель); корпоративистська й некорпоративистська моделі (Італійська, Португальська й Шведська моделі). Порівняльний аналіз економічної ефективності основних ринкових моделей. Соціальні й гуманітарні результати. Взаємодія різних типів розвинених ринкових економічних систем і проблеми глобального світу. Нагромадження некапіталістичних тенденцій у зрілому індустріальному капіталізмі. Постіндустріальний капіталізм. Проблема генезису різних соціально-економічних систем на постіндустріальній основі.</p>	<p>Опитування, оцінювання виконання розрахунково-аналітичних завдань.</p>

					<p>П3. Аналіз (загальних і часток) критеріїв ефективності в різних типах економічних систем.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 2, розв'язання аналітичних завдань за темою 2</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 2, виконання розрахунково -аналітичних завдань за темою 2.</p>	
					<p>П4. Аналіз зовнішньоекономічного потенціалу.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 2</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 2 та презентації аналітичної доповіді, виконання розрахунково -аналітичних завдань за темою 2.</p>	
5-6	2	4	6	<p>Тема 3.</p> <p><i>Параметри порівняння економічних систем: традиційні та новітні підходи</i></p>	<p>Л3. Механізм прийняття рішень (централізовані або децентралізовані). Економічні інститути. Правила (формальні й неформальні). Економічні ресурси. Природа й ступінь індивідуальних свобод. Стимули (моральні, матеріальні, примусові). Мета державного втручання. Розміщення ресурсів, розподіл ресурсів, стабілізація. Співвідношення плану й ринку.</p> <p>П5. Аналіз показників, які характеризують сталість розвитку.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 3, розв'язання аналітичних завдань за темою 3</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 3, виконання розрахунково -аналітичних завдань за темою 3.</p> <p>П6. Аналіз джерел економічного зростання.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 3</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 3, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 3.</p>	Опитування, оцінювання виконання розрахунково-аналітичних завдань.
7-8	2	4	6	<p>Тема 4.</p> <p><i>Основні моделі розвинутих ринкових (змішаних) економічних систем</i></p>	<p>Л4. Основні моделі ринкових економік. Англосаксонська модель (на прикладі США, Великобританії, Ірландії, Канади, Австралії, Нової Зеландії). Загальні й специфічні характеристики. Східно-азіатська модель (на прикладі Японії). Рейнско-Альпійська модель (на прикладі Німеччини) Шведська модель (на прикладі Швеції, Норвегії, Фінляндії). Корпоративна модель (на прикладі Італії).</p> <p>П7. Аналіз ринкового механізму регулювання економічних відносин.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 4, розв'язання аналітичних завдань за темою за темою 4.</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 4, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 4.</p> <p>П8. Аналіз економічних методів ринкової економіки.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 4</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 4, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 4.</p>	Опитування, оцінювання виконання розрахунково-аналітичних завдань.

7		1	2	Теми 1- 4.	Модульна контрольна робота, частина 1 (МКР)	
9-10	2	4	6	Тема 5. <i>Вплив світових інтеграційних процесів на якісні характеристики економічних систем</i>	Л5. Осмислення сутності процесу інтеграції. Причини формування інтеграційних процесів. Аналіз теоретичних та практичних аспектів розвитку інтеграційних та дезинтеграційних процесів. Інтеграційні процеси на регіональному та міжнародному рівнях. Розвиток інтеграційних процесів. Вплив інтеграційних процесів на розвиток економіки країн.	Опитування, оцінювання виконання розрахунково-аналітичних завдань.
					П9. Аналіз наслідків інтеграційних процесів. Навчальні завдання: опитування за темою 5, розв'язання аналітичних завдань за темою 5 СР. Підготовка до опитування за темою 5 виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 5.	
					П10. Методи поліпшення економічної ситуації держави. Навчальні завдання: опитування за темою 5 СР. Підготовка до опитування за темою 5, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 5.	
11-12	2	4	6	Тема 6. <i>Глобалізаційний контекст порівняльного аналізу сучасних економічних систем</i>	Л6. Глобалізація: основні підходи до визначення. Утримання процесів глобалізації. Формування глобальних економічних режимів. Основні агенти глобальної економіки. Транснаціональні корпорації, міжнародні фінансові інститути й мегаполіси. Глобальні економічні й інформаційні мережі.	Опитування, оцінювання виконання розрахунково-аналітичних завдань.
					П11. Основні характеристики глобалізаційних процесів. Навчальні завдання: опитування за темою 6, розв'язання аналітичних завдань за темою 6 СР. Підготовка до опитування за темою 6, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 6.	
					П12. Аналіз наслідків глобалізаційних процесів. Навчальні завдання: опитування за темою 6 СР. Підготовка до опитування за темою 6, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 6.	
13-14	2	4	6	Тема 7. <i>Формування та розвиток економічної системи України у контексті порівняльного аналізу економічних систем</i>	Л7. Підходи до обґрунтування сутності економічної системи суспільства та її трансформації. Аналіз аспектів трансформації економічної системи України. Адаптація економічної системи України до світового економічного простору в контексті сучасних реалій.	Опитування, оцінювання виконання розрахунково-аналітичних завдань.
					П13. Макроекономічні показники оцінювання соціально-економічних систем. Навчальні завдання: опитування за темою 7, розв'язання аналітичних завдань за темою 7 СР. Підготовка до опитування за темою 7, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 7.	

					<p>П14. Аналіз економічних реформ України.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 7</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 7, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 7.</p>	
14		1	2	Теми 5-7.	Модульна контрольна робота, частина 2 (МКР)	
15-16	2	4	7	<p>Тема 8.</p> <p><i>Специфіка перебігу господарського життя в нинішніх умовах глобальних трансформацій</i></p>	<p>Л8. Сутність глобальних економічних трансформацій. Національні інтереси і глобальні цілі. Глобальні економічні трансформації та їх особливості на сучасному етапі. Вплив глобальних економічних трансформацій на світове економічне середовище. Вплив глобальних економічних трансформацій на сферу підприємництва.</p> <p>П15. Аналіз впливу глобальних економічних трансформацій на світове економічне середовище.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 8, розв'язання аналітичних завдань за темою 8</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 8, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 8.</p> <p>П16. Аналіз впливу глобальних економічних трансформацій на сферу підприємництва.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 8</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 8, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 8.</p>	Опитування, оцінювання виконання розрахунково-аналітичних завдань.
17-18	2	4	7	<p>Тема 9.</p> <p><i>Особливості і розвинутих ринкових систем та їх місце у світовому господарстві</i></p>	<p>Л9. Особливості ринкової системи. Ринкові форми і способи ринкової поведінки економічних суб'єктів. Типізація країн світу за сукупністю різних показників. Сучасний стан світового господарства. Баланс економічних, соціальних та екологічних векторів сталого розвитку світового господарства.</p> <p>П17. Аналіз економічних та соціальних показників сталого розвитку світового господарства.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 9, розв'язання аналітичних завдань за темою 9</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 9 та аналітичної доповіді на тему «Особливості становлення ринкових відносин в Україні», виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 9.</p> <p>П18. Аналіз екологічних векторів сталого розвитку світового господарства.</p> <p>Навчальні завдання: опитування за темою 9 та презентація аналітичної доповіді за темою 9</p> <p>СР. Підготовка до опитування за темою 9, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темою 9.</p>	Опитування, оцінювання аналітичної доповіді, оцінювання виконання розрахунково-аналітичних завдань.
18			6	Залік	СР: підготовка до складання заліку	Виконання залікової контрольної роботи або отримання заліку

						згідно поточного рейтингу
Разом	18	36	66			

Примітка: Л – лекції, П – практичні заняття, ПРН – програмний результат навчання, ЗК – загальні компетентності, СК- спеціальні (фахові) компетентності.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 66 годин самостійної роботи студента (СРС). На самостійну роботу вноситься: підготовка до аудиторних занять, до виконання модульної контрольної роботи, підготовка до складання семестрового контролю.

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	56	Підготовка до аудиторних занять
2	4	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
3	6	Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку
Разом	66	

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять. Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекція та практичних заняттях не додаються, штрафні бали не передбачаються. Втім, вагома частина рейтингу формується через активну участь у заходах на практичних заняттях. Варто дотримуватись розкладу занять, при запізненні більше ніж на 15 хв., долучатись до другої частини заняття (після перерви).

Дистанційний режим навчання. У разі запровадження обмежень на відвідування університету, пов'язаних з введенням карантину або режиму воєнного стану в державі, освітній процес здійснюється у дистанційному режимі відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>). У режимі дистанційного навчання заняття відбуваються у вигляді онлайн-конференції на платформі Zoom. Посилання на конференцію видається на початку семестру і розміщується в АС «Електронний кампус». З метою забезпечення якісної підготовки здобувачів, дистанційний курс дисципліни розміщено на Платформа дистанційного навчання «Сікорський» (<https://classroom.google.com/c/NzEzMDg5NjE4MTc0?cjc>). Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Правила поведінки на заняттях. На заняттях слід дотримуватись норм етичної поведінки визначених у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>). На території університету здобувачі мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). В аудиторіях на лекційних та практичних заняттях, а також під час проведення занять у формі

відеоконференції, користуватись мобільним телефоном потрібно у беззвучному режимі і тільки для пошуку необхідної для виконання завдань інформації, у т.ч. в інтернеті. Під час дистанційного режиму навчання слід використовувати інформацію розміщену на Платформі дистанційного навчання «Сікорський» / Електронний кампус. Активність, опрацювання та підготовка аналітичних матеріалів за результатами опрацювання лекційного матеріалу та навчальних завдань.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків. Під час вивчення дисципліни можливі позааудиторні заняття, що включають відвідування науково-практичних заходів, лекторів, тренінгів в межах тематики дисципліни. Для опанування і поглиблення практичних навичок для спільного проведення занять можуть бути запрошені професіонали-практики (стейкхолдери).

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. Порядок визнання таких результатів регламентується Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>). Можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В такому разі здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання.

У разі проходження здобувачем онлайн курсу чи іншого елемента неформальної освіти за наведеною у розділі «Додаткова інформація з дисципліни» здобувачеві/здобувачці можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В такому разі здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання. У разі навчання на неформальній освіті за самостійного її обрання проходиться процедура валідації, що передбачає подання здобувачем заяви на ім'я декана, декларації підтверджувальних документів. Рішення про визнання чи не визнання приймається комісією у складі завідувача кафедри, викладача, гаранта освітньо-професійної програми.

Правила захисту індивідуальних завдань. Індивідуальне завдання не передбачене.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів. Заохочувальні бали можуть бути отримані за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт, додаткове проходження онлайн курсів з поглибленим вивченням окремих тем курсу, наукові публікації. Студентам можуть нараховуватись заохочувальні бали (усього – не більше 10 балів) за такі види наукової та дослідної роботи: - проведення науково-дослідної роботи за темами, що виносяться на самостійне вивчення (НДР), результати якої представлено у вигляді наукової статті, есе, наукових тез, презентації, огляду наукових праць тощо (ваговий бал – 10); - участь у конкурсах наукових робіт, що відповідають тематиці дисципліни (ваговий бал – 10). Штрафні бали не нараховуються. Заохочувальні бали не входять до основної шкали РСО, а їх сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали для РСО-1.

Політика оцінювання контрольних заходів. Оцінювання контрольних заходів здійснюється згідно з Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає не менше 60% від балів, визначених для цього контрольного заходу, а негативний результат оцінюється в 0 балів.

Поточний контроль проводиться як оцінювання результатів навчання здобувачів на основі поопераційного контролю та накопичення рейтингових балів за виконання завдань у процесі навчання відповідно до РСО.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр і передбачає проведення модульної контрольної роботи (поділеної на 2 частини), яка здійснюється у вигляді письмової контрольної роботи, що містить теоретичні питання, тестові та аналітичні завдання. Умовою отримання позитивної оцінки з календарного контролю з навчальної дисципліни є значення поточного рейтингу здобувача не менше, ніж 50 % від максимально можливого на час проведення такого контролю.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку за РСО-1 (першого типу), що передбачає оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача впродовж семестру, передбачених заходами поточного контролю. Результати оцінювання висвітлюються у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Перелік матеріалів, якими дозволено користуватися під час заліку: допоміжні матеріали, стаціонарний калькулятор.

Політика дедлайнів та перескладань. МКР складаються лише у призначений день. Якщо контрольні заходи, або виконання завдань пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), надається можливість додатково скласти завдання протягом найближчого тижня. Невиконання завдань, а також порушення термінів їх виконання з неповажних причин не надасть можливості набрати відповідні бали рейтингу. Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач, у якого за результатами семестрового контролю виникла академічна заборгованість, має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. У випадку не згоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Політика щодо академічної доброчесності. Необхідним під час виконання завдань з дисципліни є дотримання політики та принципів академічної доброчесності (<https://kpi.ua/academic-integrity>), які, у тому числі викладено у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), Положенні про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/47>). У разі виявлення дублювання робіт, плагіату роботи отримують нульовий рейтинг. У разі виявлення не належних посилань за результатами перевірки на наявність запозичень, індивідуальні завдання не оцінюються і повертаються здобувачу на доопрацювання.

Політика використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі завдання, як під час виконання навчальних завдань з дисципліни, мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання ШІ для автоматичної генерації відповідей без подальшого їх аналізу та доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується покладатися на ШІ як на єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані дані з інших авторитетних джерел. Усі випадки використання ШІ для виконання завдань мають бути чітко вказані та задокументовані. Це стосується як використання текстових генераторів, так і інших інструментів ШІ. Використання ШІ має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (РСО-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

8.1. Поточний контроль (тах 100 балів)

Рейтинг з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

Стартові бали (тах 100 балів):

- відповіді на практичних заняттях (опитування);
- написання аналітичних доповідей;
- розв'язання розрахунково-аналітичних завдань;
- модульна контрольна робота.

Поточний контроль:

8.1.1. Відповіді на практичних заняттях (опитування) (тах 20 балів).

Розрахунок за одну відповідь на практичному занятті (5 відповідей):

- 4 бали Активна робота, відповіді обґрунтовані
- 3-2 бали Відповідь неповна, потребує доповнення
- 0 балів Пасивність

8.1.2. Написання аналітичних доповідей (тах 20 балів).

Розрахунок за одну доповідь (2 доповіді):

- 10 балів Викладено питання всебічно, безпомилково і логічно
- 9 балів Викладено питання безпомилково, достатньо повно і без ознак плагіату
- 8-7 балів Викладено питання не повністю, основні аспекти розкрито
- 6 балів Не розкрито питання або викладення відсутнє
- 0 балів Завдання не виконане

8.1.3. Розв'язання розрахунково-аналітичних завдань (тах 27 балів).

Розрахунок за одне завдання (9 завдань):

- 3 балів Якісно виконане завдання, результати обґрунтовані і доведені
- 2 бали Завдання виконано з певними неточностями, що має вплив на результат
- 1 бали Допущено помилки при виконанні завдання, відповіді недостатньо обґрунтовані
- 0 балів Завдання не виконане

8.1.4. Модульна контрольна робота (тах 33 бали).

Модульна контрольна робота складається з двох частин (контрольна робота 1 (16,5 балів) та контрольна робота 2 (16,5 балів). Кожна з них містить: теоретичне питання (1 питання 1,5 бали), тестових завдань (6 тестів, 2 бали кожний); 1 розрахунково-аналітичного завдання (3 бали).

Розрахунок балів за одну контрольна роботу:

- 6 балів 1) викладено теоретичні питання всебічно, безпомилково і логічно;
2) виконано завдання правильно;
3) завдання виконане правильно, результати обґрунтовані
- 4-5 балів 1) викладено теоретичні питання безпомилково, достатньо повно і без ознак плагіату;
2) завдання виконано з 1 помилкою;
3) витримано логіку вирішення завдання, але припущено несуттєвих помилок
- 3 бали 1) викладено теоретичні питання не повністю, основні аспекти розкрито;
2) виконано не всі завдання правильно;
3) допущено помилки при виконанні завдання, відповідь не обґрунтована, завдання виконане на основі припущень
- 0 балів завдання контрольної роботи не виконані, або виконані неправильно

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

- 7 тиждень Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 15 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 1, виконано не менше ніж 40 % з обсягу завдань;
- 14 тиждень Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 2.

8.3. Семестровий контроль (залік) (має 100 балів)

Залік отримується студентом без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі.

Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі.

Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

Розрахунок балів за виконання завдань залікової контрольної роботи:

Залікова контрольна робота оцінюється із 100 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох частин: теоретичні питання (2 питання); тестові завдання (15 тестів); аналітично-розрахункове завдання (1 завдання):

Теоретичні питання

- 10 балів Відповідь на питання викладено правильно, всебічно, безпомилково і логічно
- 9-8 балів Відповідь на питання викладено безпомилково, не достатньо повно проте з застосуванням набутих теоретичних знань
- 7-6 балів Відповідь на питання викладено не повністю, але основні аспекти розкрито
- 0 балів Не має відповіді

Тестові завдання

- 4 бали Відповідь вірна
- 0 балів Відповідь не вірна

Аналітично-розрахункове завдання

- 20 балів Продемонстровано знання матеріалу і вдало його застосовано для розрахунків, аналізу та доведення, наведено висновки з застосуванням набутих знань та вмінь
- 19-18 балів Аналітично-розрахункове завдання виконане, розрахунки вірні, однак не наведено висновків за результатами або допущено несуттєві помилки у твердженнях
- 17-16 балів Отримане рішення вірне, отримані дані мають суттєві помилки в поясненні або доведенні
- 15-14 балів Аналітично-розрахункове завдання виконане з незначними помилками, але визначене рішення необґрунтоване
- 13-12 балів Аналітично-розрахункове завдання виконане частково, не містить обґрунтувань, застосування набутих теоретичних міркувань та аналітики, відповідної пройденому курсу
- 0 балів Завдання не виконано

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

- Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль (додаток А до силабусу).
- Можливе зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою у рейтинг здобувача (як пропозиція: Prometheus, Coursera, Дія.Освіта).
- Викладення дисципліни може бути переведено у дистанційну форму за відповідних умов згідно розпоряджень університету.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри економічної кібернетики, к.е.н., Обелець Тетяною Володимирівною
Ухвалено кафедрою економічної кібернетики (протокол № 18 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06.2024 р.)

ДОДАТОК А

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль

1. Суть і значення національної економіки, її складові та цілі розвитку.
2. Типи національних економік. Критерії розмежування економічних систем.
3. Суб'єкти економічної діяльності в національній економіці. Види економічної діяльності.
4. Особливості трансформації національної економіки в Україні. Етапи її розвитку
5. Основні економічні теорії функціонування національної економіки, їхня сутність.
6. Моделі розвитку національної економіки.
7. Моделі державного регулювання національної економіки.
8. Вплив глобалізації на розвиток національної економіки. Варіанти адаптації національної економіки до глобальних змін
9. Сутність та склад національного багатства.
10. Економічний потенціал національної економіки та його складові. Види потенціалів національної економіки.
11. Структура природно–ресурсного потенціалу України та характеристика окремих його складових.
12. Виробничий потенціал України, його складові та характеристика.
13. Склад і структура трудового потенціалу. Показники розвитку трудового потенціалу.
14. Основні складові та характеристика науково-технічного потенціалу України.
15. Економічний зміст і особливості формування інвестиційного потенціалу. Інтегральний показник інвестиційної привабливості національної економіки.
16. Система основних показників в системі оцінювання результатів функціонування національної економіки
17. Показники кількісної та якісної оцінки функціонування національної економіки та методика їх обчислення.
18. Система національного рахівництва. Методологічні принципи її побудови.
19. Методологія міжнародних зіставлень показників СНР
20. Державне управління економікою: об'єктивна необхідність, суть, цілі та функції.
21. Сутність, завдання та форми державного регулювання економіки.
22. Функції держави у ринковій економіці.
23. Межі та принципи державного регулювання економіки.
24. Інструменти державного регулювання економіки.
25. Методи державного регулювання економіки.
26. Механізм фінансово-бюджетного регулювання економіки
27. Механізм грошово-кредитного регулювання економіки.
28. Механізм цінового регулювання економіки
29. Механізм антиінфляційного регулювання економіки.
30. Механізм грошово-кредитного регулювання економіки.
31. Механізм державного регулювання цін та інфляції.
32. Адміністративні методи регулювання економіки.
33. Механізм державної підтримки підприємницької діяльності.
34. Механізм управління державним сектором економіки.
35. Механізм державного регулювання окремих галузей національної економіки.
36. Механізм реалізації соціальної політики держави.
37. Механізм соціального захисту населення.
38. Розрахунок реальних доходів населення.
39. Методика розрахунку прожиткового мінімуму.
40. Державне регулювання рівня життя населення .
41. Державне регулювання ринку праці.
42. Механізм державного регулювання природоохоронної діяльності.

43. Регіональна економічна політика. Державне регулювання розвитку регіонів
44. Сутність соціально-економічного прогнозування. Система прогнозів.
45. Методи соціально-економічного прогнозування.
46. Організація державного прогнозування в Україні.
47. Суть макроекономічного планування. Види планів.
48. Методологія макроекономічного планування.
49. Організація розроблення та реалізації макроекономічного плану.
50. Програмування національної економіки. Класифікація цільових комплексних програм.
51. Організація розробки Державної програми соціально-економічного розвитку України.